

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ - ΟΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Στη λατινική οι συμπερασματικές προτάσεις διακρίνονται σε επιρρηματικές και ουσιαστικές. Οι ουσιαστικές λειτουργούν συντακτικά ως επεξήγηση, υποκείμενο, αντικείμενο (απομνημονεύουμε Ε.Υ.Α), όπως όλες οι ονοματικές προτάσεις, και θα τις μελετήσουμε στο μάθημα 46, καθώς και στην αντίστοιχη ενότητα του βοηθήματος.

Επιρρηματικές συμπερασματικές προτάσεις

Συντακτική λειτουργία:

Λειτουργούν συντακτικά ως επιρρηματικοί προσδιορισμοί του αποτελέσματος στο ρήμα της πρότασης εξάρτησης, που συνήθως είναι η κύρια πρόταση.

Εισαγωγή:

Εισάγονται με τον συμπερασματικό σύνδεσμο:

- ut, όταν είναι καταφατικές

- ut non / ut nemo / ut nihil (ή κάποια άλλη αρνητική λέξη), όταν είναι αρνητικές (σε αντίθεση με τις αρνητικές τελικές που εισάγονται με το ne)

Εκφορά:

Εκφέρονται πάντοτε με υποτακτική (δυνητική), γιατί το αποτέλεσμα θεωρείται πάντα μια υποκειμενική κατάσταση. Στην κύρια πρόταση προηγούνται συνήθως επιρρήματα τροπικά ή ποσοτικά (sic, ita, tam) ή αντωνυμίες (talīs, tantus) από τα οποία προεξάγεται η συμπερασματική πρόταση που ακολουθεί.

Εκφέρονται συνήθως (όπως και οι τελικές, βουλευτικές, ενδοιαστικές και οι προτάσεις του quīn και του quominus) με:

- **υποτακτική ενεστώτα**, αν εξαρτώνται από ρήμα αρκτικού χρόνου, π.χ. tantus furor omnes invadit, ut pugnare cupiant
- **υποτακτική παρατατικού**, αν εξαρτώνται από ρήμα ιστορικού χρόνου, π.χ. tantus furor omnes invaserat, ut pugnare cuperent

Ακολουθία των χρόνων:

Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, ότι παρουσιάζεται ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, γιατί το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

Σημείωση:

Σπάνια (δεν απαντούμε κανένα παράδειγμα στα εξεταζόμενα κείμενα) όταν το ρήμα της κύριας είναι ιστορικού χρόνου, η συμπερασματική πρόταση μπορεί να εκφέρεται με υποτακτική παρακειμένου όταν, κατά την άποψη του ομιλητή, το αποτέλεσμα θεωρείται ως πράξη ολοκληρωμένη στο παρελθόν. Στην περίπτωση αυτή δεν λαμβάνεται υπ' όψιν ο χρόνος από τον οποίο εξαρτάται η δευτερεύουσα συμπερασματική.

π.χ. tantus furor omnes invaserat, ut pugnae cuperent (υπ. Πρτ.)

(τόση μανία είχε καταλάβει όλους, ώστε να επιθυμούν να μάχονται)

tantus furor omnes invaserat, ut pugnae cupiverint (υπ. Πρκμ.)

(τόση μανία είχε καταλάβει όλους, ώστε επεθύμησαν να μάχονται)

Παρατήρηση:

Συχνά, αναφορικές προσδιοριστικές προτάσεις, που εξαρτώνται από συμπερασματικές (ουσιαστικές ή επιρρηματικές), παρουσιάζουν **έλξη** έγκλισης από την υποτακτική της συμπερασματικής (37,46). Αποτελεί, βέβαια, γενικό κανόνα η έλξη έγκλισης μιας αναφορικής προσδιοριστικής πρότασης προς την υποτακτική έγκλιση της πρότασης εξάρτησής της.

π.χ. ... exitus tales sunt, ut non solum ea fiant, quae velit victor(37)

(Η αναφορική εκφέρεται με υποτακτική, λόγω έλξης προς την υποτακτική της συμπερασματικής πρότασης. Στην αναφορική, όμως, εφαρμόζουμε κανονικά την ακολουθία των χρόνων.)

Ημερομηνία τροποποίησης: 13/01/2012